

Ãéá ×ñÞóôåò ÍÝïõò ôüóï óôï FreeBSD üóï êáé óôï UNIX®

Annelise Anderson

andrsn@andrsn.stanford.edu

15 Áoáïýóôïõ, 1997

Ôi FreeBSD åßíáé Ýía êáôï: ÕñùíÝï àïðïñéêü óýìáïëï ôïõ FreeBSD Foundation.

Íé ëÝíàéò P öñÜóáéò IBM, AIX, EtherJet, Netfinity, OS/2, PowerPC, PS/2, S/390, éáé ThinkPad åßíáé àïðiñééÜ óýíàïéá ôçò International Business Machines Corporation óôéò ÇíùìÝíàò Ðïééóåßåò, Üëëåò ÷·þnåò, P éáé óóá áýí óâóöù ÷·ñííá.

Íé ëÝíáéò Microsoft, IntelliMouse, MS-DOS, Outlook, Windows, Windows Media, éáé Windows NT åßíáé åßóå éáöi ÷ oñùíÝíá àïðïñéêÜ óýíäïéá þ àïðïñéêÜ óýíäïéá ôçò Microsoft Corporation óôéò ÇíùíÝíáò Ðíëéôåßåò éáé/þ óá Üëéåò ÷ þñåò.

Íé ë Yíàéò Netscape éáé Netscape Navigator åßíáé éáöi: ññùìYíá àïðiñééÜ óýìâiæá ôçò Netscape Communications Corporation óóéò C.D.Á éáé Üëëåò -þnão.

íé ëÝiaéò Motif, OSF/1, éáé UNIX åßíáé éåöi ñöñùÍýia åìöiñééÜ óýìäiæá éáé íé ëÝiaéò þ öñÜoåéò IT DialTone éáé The Open Group åßíáé åìöiñééÜ óýìäiæá öiö The Open Group ööéò ÇiùÍýia ðïééoåßåò éáé óå Üëeåò ÷ þñåò.

Điều này áðü ôeo êYiaéo P öñÜoáeo ié iðibåo -ñçóéiðiéiyiøáe áðü ôiøo éáðaóéåðaóóYø P ôiøo ðùëcôYø ôiøo æá ía æáéñBiiði ðá ðñiùüiøá ôiøo èaùñiýiøáe åiðiñéêU óyiaiæá. ¼ðiø áðoYø åiøaíñBæiøáe óa áðoü ôi èaðiñiaií èáé åéa üøaò áðü áðoYø áiùñBæaé c lüüäa ÁiÜðoñiço ôiø FreeBSD üøe áßiæá ðeéaíui ía áßiæ áiðiñéêU óyiaiæá, èá åßbøa Yia áðü ðá óyiaiæá: "TM" P "®".

Óðã ÷ áñçõþñéá ðíð áâñéåðóåðþráðå ôi FreeBSD! Áðôþ ç áééåðâùþ áßíáé áéá ÷ nþóðåð ÞÝiðò ðüñið ôið FreeBSD üoïi ééáé ôi Un*x—æé áðóü iâééíÜ ià ôá áâóðéêÜ. Õðiè Ýòu üöé ÷ nþçóéiðiéåßþôå ôçí Ýéäïóç 2.0.5 ôið FreeBSD þ êÜðiéá íåñóðâñç, üðñò áðôÝò æéáÍÿiðóáé áðü ôçí BSDi þ ôi FreeBSD.org, üöé ôi óýóðöçíÜ óáð (ðñið ôi ðáññüí) Ý ÷ áé Ýíá ééá iùñí ÷ nþóðç êé üöé ðéééáñúí íá áßóðå áññéåð Ü êáëüò ôôçí ÷ nþóç ôuì DOS/Windows® þ ôið OS/2®.

1 Óyíäåóç (Login) êáé Áðïóyíäåóç (Logout)

Ãéá íá âãåßôå (êáé íá äåßôå Ýíá êáéïíýñéï l_oqin: prompt) ãñÜôôå

```
# exit
```

ùöåò öiñÝò ÷ñåéáóôåß. Íáé, ðáôPóåå enter iåòÜ ôéò åíöiëÝò, éáé íá èöìÜóôå üöé ôöi UNIX® ôá iéenÜ åßíáé äéäöiñåôééÜ áðü ôá êåöäéßá—exit, éé ü÷é EXIT.

Ãéá íá êëåßóåå ôi iç ÷ÜíçìÜ óåò åñÜøåå

```
# /sbin/shutdown -h now
```

Ãéá íá ôi åðáíåééíPóåå

```
# /sbin/shutdown -r now
```

P

```
# /sbin/reboot
```

Ìðïñåßåå åðßçò íá åðáíåééíPóåå ôi iç ÷Üíçìá ðáôþíôåò **Ctrl-Alt-Delete**. Äþóåå ôiõ ëßäi ÷ñüñi åéá íá êÜíåé ôç åüöééÜ ðiõ ðñÝðåé. Áðöü åßíáé éöïäyíåi íå ôçí åíöiëP /sbin/reboot óå ðñüööåå ãéäüöåéò ôiõ FreeBSD êáé åßíáé Ýíåò ðÜñá ðëéý ðéí áðöäéÞò ôñüðiò, óå ó÷Ýóç íå ôi ðÜôçìá ôiõ reset éiõlðéiy. Äáí èÝéåå íá áíáæåóôåßå íá óå iáíáóôPóåå ùéá, óùóðÜ;

2 ÐñiöèÝöiíòåò Ýíá Èïäáñéáòiü ×ñPóôç

Áí ååí ööéÜíåå íá ëáÍíá èïäáñéáòiü ÷ñPóôç üöåí ååéåóôPóåå ôi öýööçíá, éáé ôþñá Ý÷åôå êÜíåé login óáí root, iÜëëí åßíáé ç éåðÜëëççéç þñá íá ööéÜíåå íá ëïäáñéáòiü ÷ñPóôç íå ôçí åíöiëP

```
# adduser
```

Ôçí ðñþöç öiñÜ ðiõ ÷ñçöéiïðiéåßöå ôçí åíöiëP adduser, iðïñåß íá óåò ñùôPóåå åéá êÜðiéåò ðñiêæiñéòiÝíåò ñòèiñååéò ðiõ èá óþóåé. Ìðïñåß åéá ðáñÜäåéåí íá èÝéåå íá åÜéåå ôiõ ðñiêæiñéòiÝíi öëëéü (shell) íá åßíáé csh(1) áíðþ åéá sh(1), áí óåò ðñiôåßfåé ôi sh óå ðñiêæiñéòiÝíi öëëéü. Áëééþò ðáôPóåå åðëÜ enter åéá íá åå÷ôåßåå êÜéå ðñiäðééåííÝíç ðéiP. ÁðöÝò ié ðñiêæiñéòiÝíåò ôéiÝò óþæiñöåé ôiõ áñ÷åßi /etc/adduser.conf, ðiõ iðïñåßå íá óéò åééÜíåå åñäüöåñå.

þóù iöé åçïéiñååßåå Ýíá èïäáñéáòiü ÷ñPóôç íå üññá jack éáé ðëPñåò üññá Jack Benimble. Íñbóåå åéá ôií jack êé Ýíá êùäééü ÷ñPóôç (password) áí ç áóöÜëåé óåò åíäéåòÝñåé (åéüíá éáé ðáéééÜ ðiõ ðáþæiòí íå ôi ðéçêöñiñüåéí iðïñåß íá åßíáé åðééßfåñå). ¼ðáí óåò ñùôPóåå íá èÝéåå íá åÜéåå ôií jack éáé óå Üëéåò ñÜäåò (groups), añÜøåå wheel

Login group is "jack". Invite jack into other groups: **wheel**

Áðöü èá óåò åþóåé ôç åðíáðüöçöå üöåí Ý÷åôå óöfååéåß ôiö öýööçíá óáí jack éáé ÷ñçöéiïðiéåßöå ôçí åíöiëP su(1) íá iðïñåßå íá åßíåå ðáñÜäåéå ðiõ ðÜðiéò åðåéäP êÜíåå login óáí root.

Ìðïñåßå íá óðáíáðPóåå ðiõ ððéäiP ðáôþíôåò **Ctrl-C**, éáé óoi ðÝëiò èá Ý÷åôå iéá åðééñßá íá ååéñßíåå ðiõ ðñPóôç P íá áñíçèåßå ðáôþíôåò n. ìéá êáëP éäÝá åßíáé åðßçò íá ööéÜíåå Ýíá ååýöåñíi èïäáñéáòiü ÷ñPóôç, Ýðöéþ þóåå üöåí êÜíåå åééåäÝò óå êÜðiéå áñ÷åßá ñòèiñåå ðiõ jack, íá Ý÷åôå Ýíá èïäáñéáòiü ðiõ iðïñåßå íá ôií ÷ñçöéiïðiéPóåå åýéiæå óå ðåññßðöñóç ðiõ êÜðé ðÜåé óöñååÜ.

Áöiy òi êÜíåôå áööü, ÷ñçóéiiðiéåßöå ðçí áíöièP exit ãéá íá åðéööñÝøåôå óöi login prompt êáé óöíååèåßöå óáí jack. ÁáiéêÜ, åßíáé ìéá èäëP éäÝá íá êÜíåôå üöi òi äöíåöüí ðâñéööñüöåñåò áöü ðéö ãïöëåéÝò óáö óáí Ýíáò áðëüö ÷ñPóôçò ðiö ääí Ý÷åé ðçí áyíáïç—êáé òi ñßööéi—òiö root.

Áí Ý÷åôå Þäc áçéiðiñÞóåé Ýíá ëíäáñéåöü ÷ñPóôç ëáé èÝéåôå áööüö ï ÷ñPóôçò íá ïðiñåß íá êÜíåé su óå root, ïðiñåßöå íá ïðiñåßöå óáí root ëáé íá áéëÜíåôå òi áñ÷åßi /etc/group, ðñiðèÝöiñöåò òiíj jack óöçí ðñþöç áññåñP (öi group ià üññá wheel). ÁéëÜ ðñþöå ðñÝðåé íá åâáöèçèåßöå óöçí ÷ñPóç òiö vi(1), òiö åðâíåññåööP êâéi Ýñö—P íá ÷ñçóéiiðiéÞóåôå ðiö ðeí ðéëü åðâíåññåööP êâéi Ýñö, òiö ee(1), ðiö åâéâèßööåöé óå ðñüööåöö åêäüöåéò òiö FreeBSD.

Ãéá íá óâÞóåôå Ýíá ÷ñPóôç, ÷ñçóéiiðiéÞóôå ðçí áíöièP rmuser.

3 ÄïééiÜæiióåò ÄéÜöiñåò ÅíöièYò

ÊÜðiéá óöéäiP ðiö èá åßööå logged in óáí áðëüö ÷ñPóôçò, øÜiôå ðñéäýñù êáé äïééiÜööå êÜðiéåò áöü ðéö åíöièYò ðiö èá óáò áïçèÞóïòi íá åññåßöå áïÞèåéá êáé ðëçñiñßöå ïÝóá áöü òi ßäéï òi FreeBSD.

ÐáñáêÜöù èá åâßöå êÜðiéåò åíöièYò êáé ôé áööYò êÜñöi:

id

Óåò åâß÷íáé ðiö åßööå!

pwd

Óåò åâß÷íáé ðiö åßööå—òiö ôñÝ÷iöå êáôÜëiäi.

ls

Åâß÷íáé ôá áñ÷åßá ðiö ðâñéÝ÷iöåé óöíi ôñÝ÷iöå êáôÜëiäi.

ls -F

Åâß÷íáé ôá áñ÷åßá ðiö ðâñéÝ÷åé i ôñÝ÷iöå êáôÜëiäi ðoðþññöåò iåôÜ òi üññá * ãéá ôá åêôåëÝóéíá / ãéá ðiöò êáôáëüäiò, êáé @ iåôÜ ôá symbolic links.

ls -l

Öoðþiáé ôá áñ÷åßá òiö ôñÝ÷iöiò êáôáëüäiò iå ëåðöñÝñåéåò—iÝåâëiò, çìåññiçíßá, Üääéåò.

ls -a

Åâß÷íáé åêôüö áöü ôá êáññéêÜ áñ÷åßá êáé ôá êñööÜ “dot” áñ÷åßá. Áí åßööå root, ôá “dot” áñ÷åßá ôá åâß÷íáé Ýööé êé áëëéþò, êáé ÷ùñßò ðçí åðëéëäP -.

cd

ÄëëÜæåé òiö ôñÝ÷iöå êáôÜëiäi. Ç áíöièP cd .. áíâååßiåé óöíi ðñiçäiýiåñí êáôÜëiäi (óçìåéþöå òi êåñü iåôÜ ðçí cd). Ç áíöièP cd /usr/local áéëÜæåé òiö ôñÝ÷iöå êáôÜëiäi óå áðöüí. Ç áíöièP cd ~ ðçäåßiåé óöíi áñ÷éü êáôÜëiäi ðiö ÷ñPóôç ðiö Y÷åé êÜíåé login—ð. ÷. óöíi /usr/home/jack. ÄïééiÜööå ðçí áíöièP cd /cdrom, êáé iåôÜ ðçí ls, ãéá íá åâßöå áí òi CDROM óáö åßíáé åíåññü êáé ãïöëåýåé.

view filename

Áò äiýia óá ðåñéå÷üìáíá áíüò áñ÷åßiõ (iå ümá *filename*) ÷ùñßò íá ói áeeÜñòiå. ÄiêéiÜóôå ôçí áíöiëP view /etc/fstab. Äþoôå :q ãéá íá áââßôå.

cat filename

Äâß÷iáé óá ðåñéå÷üìáíá ôiõ *filename* óöçí ieuic. Áí ói áñ÷åßi áßíáé ðlëy íåñÜëi, èá iðiñâßôå íá áââßôå iüñi ôi ðYëiò ôiõ. ÐáóÞóôå **ScrollLock** éáé ÷ñçóëiõíéåßôå **up-arrow** ãéá íá iâðâééíçèåßôå ðñiò ôá ðßóù; ôi **ScrollLock** iðiñâß íá ÷ñçóëiõíéåßôå man. ÐáóÞóôå **ScrollLock** ðÜëé ãéá íá óôâiáôÞóâôå íá iâðâééíåßôå ðÜñü/ëÜòù. ÁíæáöÝñíí áßíáé íá ãiêéiÜóâôå ôçí áíöiëP cat óå êÜðiéá áðü óá dot áñ÷åßá óöii áñ÷éü óáò êâðÜëiäi—cat .cshrc, cat .login, cat .profile.

Èá ðáñâðçñÞóâôå óöi .cshrc óöiññâýóâéò ãéá êÜðiéåò áðü óéò áðééiäYò ôçò áíöiëP ls (âßíáé ðiëy âiëééÝò). Iðiñâßôå íá ððéÜíâôå eé Üëëâò óöiññâýóâéò áeeÜæiíâò ôi áñ÷åßi .cshrc. Iðiñâßôå íá êÜíâôå áðôÝò óéò óöiññâýóâéò áééëÝóéiâò óá üeïò ðiò ÷ñÞóâôå ôiõ óðóðPìâòiò íá óéò áÜëâôå óöi áñ÷åßi íå ðéò ñðèiþrâéò óðóðPìâòiò ôiõ csh, ôi /etc/csh.cshrc.

4 Áíæçöþíóåò Aíþèåéá êáé Ðëçñiöiñßåò

Áò äiýia üiñò ìåñééÝò ÷ñÞóéiâò ðçãÝò áiþèåéâò. Óöi ðáñâéÜòù ç eÝíç êâðiâðiíí áíðéóöié÷åß óá êÜðé ðiò áðâßò Y :âðâ áðééëÝâé íá ãñÜþâôå—óðiþèùò ôi ümá iéâò áíðiëP P áññò áñ÷åßiò.

apropos êâðiâðiíí

Ôððþiâé óöçí ieuic üeâò ðiò ðiñéÝ÷iõ ði ëâðiâðiíí áðü ôçí áÜóç whatis.

man êâðiâðiíí

Ôððþiâé óöçí ieuic ôçí óâëßâá man ãéá ôi ëâðiâðiíí. Ç êöñéüôâñ ðçãP ôâðiçñþùñòçò ãéá óá óðóðPìâôå UNIX. Ç áíöiëP man ls èá óáò áâðiâðiíé üeïò ðiò ðiñüðiò ði ÷ñçóëiõíéÞóâôå ôçí áíöiëP ls. ÐáóÞóâå ôi **Enter** ãéá íá iâðâééíçèåßôå óöi êâðiâðií, **Ctrl-B** ãéá íá ðÜðâ iéâ óâëßâá ðßóù, **Ctrl-F** ãéá íá ðÜðâ iðñiöðÜ, q þ **Ctrl-C** ãéá íá ðâñiáðßðâå õçí man.

which êâðiâðiíí

Óáò eÝâé áðü ðiëii éáðÜëiäi ôiõ PATH ç áíðiëP êâðiâðiíí áâðâëåßôåé.

locate êâðiâðiíí

Ôððþiâé üeâ óá áñ÷åßá ôiõ äßóëiò ðiò ôi ümñÜ ôiõò ðåñéÝ÷åé ôi ëâðiâðiíí.

whatis êâðiâðiíí

Óáò eÝâé ôé êÜíâé ç áíðiëP êâðiâðiíí êáé ðiéá áßíáé ç óâëßâá man ôçò. ãñÜöiñðâò whatis * èá óáò äþoâé áíðßðôöié÷åò ðëçñiöiñßåò ãéá üeâ óá áâðâëëÝóéiâò ôiõ ñññiò ëáðâëüäiò.

whereis êâðiâðiíí

Âñßóâå ôi áñ÷åßi êâðiâðiíí, ãéá ôððþiâé ôi ðëPñâò ümñá êáðâëüäiò ôiõ.

ÍÜëëií èá áßíáé áíæáöÝñíí íá äiêéiÜóâôå ôçí áíðiëP whatis ãéá êÜðiéåò êiëÝò èáé ÷ñÞóéiâò áíðiëÝò üðñò ié cat, more, grep, mv, find, tar, chmod, chown, date, êáé script. Ç áíðiëP more óáò áßíâé ôç äðíáðüðçôå íá ãéáâÜóâôå iéâ óâëßâá êÜëâ ôiñÜ üðñò êáé óöi DOS, ð.÷. ãñÜöiñðâò ls -l | more þ more *filename*. Í

÷ áñáêôþñáò * äiöeäýåé óáí lâðóá ÷ áñáêôþñáò—ð. ÷., ç áîðiëþ 1s w* èá óáò äåßñâé üéá óá áñ ÷ åßá ðïð öi ümñ Ü öiðð iâééÜáé iâ w.

```
# periodic daily  
ðáñáðéåþðåðáðé ç Ýñäöð ôçðô áíóïëþð  
# periodic weekly  
ðáñáðéåþðåðáðé ç Ýñäüð ôçðô áíóïëþð  
# periodic monthly  
ðáñáðéåþðåðáðé ç Ýñäöð ôçðô áíóïëþð
```

Áí ááñâéåßðóå íá ðâñéÍýåôå, ðâðÞóôå **Alt-F2** æá íá áâñâßðóå óå **Ýíá** áâýòâñï ðééüééü ðâññâðééü, éáé íá ðÜíåôå ðÜéé login. ðóéé êé áéëéþò, áßíáé **Ýíá** ðíëö ÷ñçóôééü, ðíëðæáññâáóéáéü ëáéòïññâééü óýóôçíá. Iðññâß ðÜíóùò áôðÝð ié áîðõëÝð íá óôåßëïðí ðÜðíéá içíýíáôå óôçí iðüüíç óåð üöí ôñÝ ÷iðí. Iðññâßðóå íá ãñÙþâôå clear óôï prompt æá íá èâéáñßðóåðâ ðçí iðüüíç. Iüéðó ðâæåéþöïðí, Iðññâß íá èÝéåôå íá êiéðÜíåôå óå áñ ÷åßá /var/mail/root èáé /var/log/messages.

Óï íá ôñÝ ÷ áé êáíåbôd ôÝöíéåd áíöiïëÝö áßíáé iÝñïò ôçö ãæá ÷ áßñéöçö áñüö ôðöößPíåöiö — éáé óáí i ïííáæéüö ÷ ñPööçö áñüö UNIX ôðöößPíåöiö, áßööå ï áæá ÷ áéñéöößPö ôðöößPíåöiö ôïö ááööiy óád. ÁåíééÜ iödeäPööå áðåéöåß íá áßööå root áæá íá ði ÆÜíådå áßíáé áæá ÷ áßñéöç ôïö ôðöößPíåöiö. ÔÝöíéåd ôïö ÷ ñåþöåéö áåí éåéyöötiöé áñéådöÜ éåéÜ óå áéåßíá óå ôññÜööéá áéäéßá ðiö ðööüö ÷ iïödåé íá óåo iÙëiöi UNIX, éåéþö áðöÜ áöéåñþiöi ööíPëùö ðëëy ÷ þñi ööi ðöö èå ÷ ñçööiïðiëPöådå ÆÜðiëi ööñåêåñéi Yíi ãññööéü ðåñéå Üëëi. Éåéyöåñá íá ðÜñådå ëÜðiëi áðü ðá áÿí ðëi öçìåiööéÜ áéäéßá áæá áæá ÷ áßñéöç ööñöçüÜöüí, áßöö åi *UNIX System Administration Handbook* ôiö Evi Nemeth (åéäüöåéö Prentice-Hall, 1995, ISBN 0-13-15051-7) — ôçí ååýöåñç Yéäiöç, iå ði êüééenå áîþööei, þ ði *Essential System Administration* ôiö Æleen Frisch's (åéäüöåéö O'Reilly & Associates, 2002, ISBN 0-596-00343-9). Åäþ (ÓÖi: ç Annelise Anderson) ÷ ñçööiïðiççöå ði áéåéßi ôiö Nemeth.

5 Åðåîåñãáóßá ÈåéìÝíõ

Áéá íá ñööleßbóåôô ôi óýóôöçíÜ óáð, ðñÝðåé íá êÜfååôå áæéäåÝð óå áñ÷åßá èåéïÍÿñö. Óá ðeïí ðrëëÜ áðúò áðôÜ èå åßíåé óöiií èåôÜeïä /etc. Åðßóçò èå ÷ñâéåóôåß íá êÜfååôå su óå root áéá íá ïðñÍYóåôå íá ðå áéëÜfååôå. lðññâßôå íá ÷ñçöéïlðrëÞóåôå ôi áýéïëí ðñüäñâïïä ee, áæëÜ óâééëÜ èå ðñÝðåé êÜðriéá óôéäïÞ íá iÜeååôå èåé òiií åðâïñâåóôþ èåéïÍÿñö vi. ÕðÜñ÷åé Yíáð ðñÝñï÷iø ræçäüð áéå ôç ÷ñÞóç ôiõ vi óöiií áñ÷åßí /usr/src/contrib/nvi/docs/tutorial áí ôi Ý÷åôå åâéåôåóôÞóåé.

Ðñéí êÜíåôå áëéåáÝð óå áñ ÷ áßá ñoëìßóåúí, iÜëëí áßíáé êäéÞ eäÝá íá ðÜñåôå êÜðíéí áíòßãñáöi áóöáæåßáð. óóù üöé èYëåôå íá êÜíåôå áëéåáÝð óóí /etc/rc.conf. Iðiñåßôå íá ÷ ñçóéíðiëÞóåôå ôçí áíðiëÞ cd /etc áéá íá ðÜôå óóíí êáðÜëíä /etc êáé íá ãñÜøåôå:

```
# cp rc.conf rc.conf.orig
```

åðåéäP ç åôïëP mv äéåôçñåß ôçí áñ ÷ ééP çiåññïçíßá êáé ôíí éæéïéôPôç åíüò áñ ÷ åßïö. ÔPñä iøññåßôå íá êÜíåôå üöé äééåäYö eÝéåôå ôî rc.conf. Áí eÝéåôå ôî áñ ÷ ééü ðÜéé, öüôå èå åôðåéäYóåôå mv rc.conf rc.conf.myedit (ðôïëYóïüôå iiöé eÝéåôå íá êñåôÞóåôå ôçí áééäåÍYíc Yéäåóç) ééå ôíüôå

mv rc.conf.orig rc.conf

ãéá íá áðáíáö Ýñåôå óá ðñÜäìáôá óöçí ðñïçäïýìåíç ôiõò êáôÜóôáóç.

Ãéá íá áðåíâñåóôåßôå Ýíá áñ÷åßí, äþóôå

vi filename

Íåðåééíçèåßôå óöi êåßìåñí íå óá áðéÜééá. Ói Esc (escape ðëþêöñi) áÜæåé òi vi óå êáôÜóôáóç áíðíëþí. Íñßóôå êáé ïåñééÝò ááóééÝò áíðíëÝò:

x

óåÞíåé òií ÷áñáêóþñá ðiõ ðÜù õiõ áßíáé í áåßêóçò (cursor)

dd

óåÞíåé ïëüéëçñç óçí ãñâììP (áêüìá êé áí áíáäéðëþíåé óöi ôÝëiò ôçò ïëüíçò)

i

ãéóÜååé êåßìåñí óöi óçìåßí ðiõ áßíáé í áåßêóçò

a

ãéóÜååé êåßìåñí iåðÜ òií áåßêóç

¼ôáí ÷ñçóéíïðiéÞóåôå óçí áíðíëP i P óçí a, ïðiñåßôå íá áéóÜååé êåßìåñí. ÐáôÞóôå Esc ãéá íá áðéóôñÝøåôå óå êáôÜóôáóç áíðíëþí, üðiõ ïðiñåßôå íá äþóôå áíðíëÝò üðùò

:w

ãéá íá ãñÜøåôå óéò áëëáäÝò óáò óöi áßóëí êáé íá óöíå ÷ßóåôå íá áðåíâñåÜæåóôå òi áñ÷åßí

:wq

ãéá íá ãñÜøåôå óéò áëëáäÝò êáé íá áååßôå áðü òi vi

:q!

ãéá íá áååßôå ÷ùñßò íá óþóåôå óéò áëëáäÝò

/êåßìåñí

ãéá íá iåðåééíçèåßôå óöçí ðñþöç ãñâììP ðiõ áìöáíßæåôåé òi êåßìåñí—iåðÜ ïðiñåßôå íá ðáôÞóåôå /Enter (òi ðëþêöñi enter) ãéá íá áñâììôå óçí áðüìåíç ãñâììP ðiõ áìöáíßæåôåé òi êåßìåñí.

G

ãéá íá ðÜôå óöi ôÝëiò õiõ áñ÷åßíò

nG

ãéá íá ðÜôå óöçí ãñâììP n õiõ áñ÷åßíò, üðiõ n áßíáé áñéèìüò

Ctrl-L

ãéá íá iáíáæùñåöéóôåß ç ïëüíç

Ctrl-b and Ctrl-f

ãéá íá ìåðåééíçèåßôå íéá ïëüíç ðßóù P ìéá ïëüíç ïðñiõòðÜ, üðùò éáé óôá ðñiäñÜìáôå more éáé view.

Åîáôéçèåßôå íå ôi vi óöií áñ÷éêü óáð éáðÜëiäi, äçieïõñäþíðå Ýíá éáéíñýñéi áñ÷åßí íå ôçí áíðiëP vi *filename*, ðñiõòðÝ ïðñiõòð êáé áðåéñþíðå ëåßìäi, óþæïñðå õií áñ÷åßí, êáé õiñþíðiñðÜð õi ðÜre. Ôi vi ìåñééÝð õiñÝð åðéöðëëÜðåé áéðëþíðå, åðåéåP åßíáé áñéåðÜ ðåñþðëëi ðñüäññíä, iðüðå êÜðiáé óðéäP èá êÜðåðå êÜðé ðið èá êÜðiáé êÜðé ááðÜðiôå ÷i. (Óá êÜðiëòð ðññáñåðééÜ áñÝðåé ôi vi—åßíáé ðeí áðYéééöi áðü ôi EDIT ôið DOS—äièéÜðå ìá ãñåßôå åíPéáé ð.÷. ãéá ôçí áíðiëP :r.) ×ñçóéiñðiéÞóåð ôi Esc ìéá P ðåñéóðóðåññåð õiñÝð ãéá íá åßôåðå óßäiññié üðé åßôåðå óá éáðÜðåðåç áíðiëþí éáé óðiå ÷ßóðå áðü åéåß áí êÜðé åáí óáð ðÜðé åéëÜ, íá óþæåðå óð÷iÜ íå ôçí :w åíðiëP, éáé ÷ñçóéiñðiéÞóåð ôçí áíðiëP :q! ãéá íá åñåßôå éáé íá áñ÷ßóðå ðÜðé áðü ôçí áñ÷P (áðü åéåß ðið óáð Üöçóå ç ðåéåðôåß :w åíðiëP) üðáí åðôü ÷ñåéåóðåß.

Ôþñá ìðññåßôå íá êÜðåðå cd óöií êáðÜëiäi /etc, íá åßíåðå root íå ôçí su, íá ÷ñçóéiñðiéÞóåð ôi vi ãéá íá áéëÜðåðå ôi áñ÷åßí /etc/group, éáé íá ðñiõòðÝðåðå Ýíá ÷ñþóðç ôçí ñÜäå wheel Ýðóð þþóðå íá Ý÷åé åééåéþíðåðå root. ÅðëÜ ðñiõòðÝðåðå Ýíá êüññå ëáé ôi üññå ðið ÷ñþóðç ìåðÜ ôi ðYëëò ðçò ðñþðò ãññíðò õið ãñ÷åßíð, ðåðþóðå Esc, éáé ÷ñçóéiñðiéÞóåð :wq ãéá íá óþóðåðå ôi áñ÷åßí óði åßóðéí êáé íá åñåßôå. Éó ÷ýåé áíÝðúð. (Ååí åÜðåðå êÜðiëí êåñü ìåðÜ ôi êüññå, òùóðÜ;)

6 Åéóðþíðåð áñ÷åßá áðü ôi DOS

Óá áðôü ôi óçiaðþi ìÜeeii ãáí Ý÷åðå åÜðåé êÜðiëí áéððûðP íá ïëðeåýåé, iðüðå áð aïýíå Ýíá ôñuði íá äçieïõñäþóåðå Ýíá áñ÷åßí áðü íéá óåéßåä man, íá ôi áíðéñÜðåðå óá ìéá äéðéÝðåð, éáé ðüðå íá ôi ððóðåðå áðü ôi DOS. Þóðù üðé èÝðåðå íá åéååÜðåðå ðñiõåðééÜ áéá ôi ðùð åéëÜæiði ïë Üäåéåð åñüð åñ÷åßíð (Ýíá áñéåðÜ óçiaðééü ìéÝíá). Ìðññåßôå íá ÷ñçóéiñðiéÞóåðå ôçí áíðiëP man chmod ãéá íá åéååÜðåðå áé áðôü ôi ëÝíá. Ç åíðiëP

```
% man chmod | col -b > chmod.txt
```

ëá áðåéñÝðåðå ôiðò êùäééiyò ññöiðþçóð êáé èá óôåßëåé ôçí man óåëßåä óôi áñ÷åßí chmod.txt áíðß íá ôçí åßíåðé óðçí ïëüíç óáð. Ôþñá åÜðåðå ìéá äéðéÝðåð äéåññöùìÝíç áðü DOS óöií ïäçäü äéóðÝðåð a, ÷ñçóéiñðiéÞóåð ôçí áíðiëP su ãéá íá åßíåðå root, éáé åþóðå

```
# /sbin/mount -t msdosfs /dev/fd0 /mnt
```

ãéá íá óðñäÝðåðå (mount) ôçí äéóðÝðåð íå ôií êáðÜëiäi /mnt.

Ôþñá (ääí ÷ñåéÜæåðåé ðëÝíí íá åßóðåð root, éáé ìðññåßôå íá åþóðåð exit ãéá íá åðéóðñÝðåðå óðå åééåéþíðåðå ôið ÷ñþóðç jack) ìðññåßôå íá ðÜðå óðií éáðÜëiäi ðið äçieïõñäþóåðå ôi chmod.txt éáé íá ôi áíðéñÜðåðå óðç åéóðÝðå ãñÜöriðåð:

```
% cp chmod.txt /mnt
```

Óóðåñá, ÷ñçóéiñðiéþíðåð ôçí åíðiëP ls /mnt ãéá íá ååßôå óá ðåñéå ÷üìåíå ôið éáðåëüäið /mnt, èá ðñÝðåé íá ååßôå êáé ôi áñ÷åßí chmod.txt.

Óßäiññá èá ðñÝðåé íá ööéÜðåðå êé Ýíá áñ÷åßí áðü ôi /sbin/dmesg ãñÜöriðåð

```
% /sbin/dmesg > dmesg.txt
```

éáé áíðéñÜöriðåð ôi dmesg.txt óðç åéóðÝðå. Ç åíðiëP /sbin/dmesg ôððþíðåé óá ìçíýíåðå åééßíçóð, éáé åßíåé ÷ñþóðç íá éáðåæÜðåðå óé ððþíðåé, åöiy ååß÷íåé åééßíçóå ôi FreeBSD üðáí åééßíçóå. Áí ñùðþóåðå êÜðé óðçí

<freebsd-questions@FreeBSD.org> P óå êÜðiæá ñÜääá óoæÞðçóçò ôiö USENET—üðùò ãéá ðáñÜääéâlá “óí FreeBSD äáí âñßóéâé ôiö tape drive iïö, ôé íá êÜñu;”—éá óåò æçôÞóiöi óßäiöñá ôçí Ýiiäi ôçò åññiëÞò dmesg.

Ìðiñâßòå ôþñá íá áðiñðñiöáñôÞóåòå ôiï iäçäü äéóéÝôôåò (óáí root) ãéá íá âñÜëååòå ôç äéóéÝôôå íå ôçí åññiëÞ

```
# /sbin/umount /mnt
```

Êáé íá åðáíåâééíÞóåòå ôiö óýóôçìÜ óåò óå DOS. ÁíôéanÜþòå áðôÜ óå áñ÷åßá óå Ýíá DOS êáôÜëiäi, áññiöå óå íå ôi DOS EDIT, ôi Windows Notepad P ôi Wordpad, P Ýíá åðåññååðò P êåéiÝiiö, êÜiôå iéá iéêñP áééñP Ýôóé þþóå íå ðñÝðåé ôiö áñ÷åßí íá òùèåß, êáé ôððþòå üðùò ôðíÞèùò åðü ôi DOS P óå Windows. Åëðþæù íá äiðëÝðåé! Íé óåëßååò man ôðþñiöåé ðiðý üiññöå áí ÷ñçöéiïðiéÞóåòå ôçí åññiëÞ print ôiö DOS. (Ç áíðéñáöP áñ÷åßùí åðü ôi FreeBSD óå Ýíá mounted DOS ôiPiá åßóéiö åßíáé óå iññééÝò ðåñéðþðååò åðééßñññí ðñÜñlåá.)

Ôi íá êÜíåòå Ýíá åêôððùòP óöi FreeBSD íá ôððþòåé åðåéååß íá ôðéÜíåòå iéá êáôÜëeççéç åññáöP óöi áñ÷åßí /etc/printcap êáé íá äçléiññäÞóåòå Ýíá spool êáôÜëiäi óöi /var/spool/output. Áí i åêôððùòP óåò åßíáé ôðçí èýñá lpt0 (åðòP ôi DOS åðééååß LPT1), iðiññåß áðëÜ íá ÷ññæÜæåååé íá ðÜðå åöifí eáôÜëiäi /var/spool/output êáé (óáí root) íá äçléiññäÞóåòå Ýíá ôðiññåÜëiäi lpd ãñÜññååò: mkdir lpd, áí åññí ððÜñ÷åé Þäç. Ôüðå i åêôððùòP èá ðñÝðåé íá åðåíðÜåé áí åßíáé áññé÷òüò üðåå õi öýóôçìá iññééÜåé, êáé ié åññiëÝò lpr èá ðñÝðåé íá óðÝëiñí Ýíá áñ÷åßí ôðiññååðòP. Áí ôi áñ÷åßí èá ôððùèåß P ü÷é, åñññðÜðåé åðü ôi áí i åêôððùòP Ý÷åé ññèiéóåß óùðÜ, êÜðé ôiö eáëýðååé ôi handbook ôiö FreeBSD.
(http://www.FreeBSD.org/doc/el_GR.ISO8859-7/books/handbook/index.html)

7 ¶ëëåò × ñPóéìåò ÅíôïëÝò

df

Ååß÷íáé ðiðéåò óððéååñÝò Ý÷iöi åßíåé mount êáé ôiö ÷þññ ðiðò.

ps aux

Ååß÷íáé ôéò åéññååóßòå ðið ôñÝ÷iöi. Ç åññiëÞ ps ax ôððþíåé ðéi óðiðååñP Ýiiäi.

rm áñ÷åßí

Óâþíåé ôiö áñ÷åßí.

rm -R dir

Óâþíåé ôiö êáôÜëiäi dir êáé üëiñò ðiðò ôðiññååëüäiñò ôiö—ðññiöi÷P!

ls -R

Ååß÷íáé ôç ëßóôå ôùí áñ÷åßùí ôiö ôñÝ÷iññò êáôåëüäiñò, êáé üëuí ôùí ôðiññååëüäuí ôiö. Åþþ ðáééüôåñá ÷ñçöéiññåëüäiñò iéá ðáññæéåñP, ôçí ls -AFR > where.txt, ãéá íá ðáßññù iéá ëßóôå åðü üëá óå áñ÷åßá ôiö /éáé (íå ÷ùñéóðÜ) ôiö /usr ðññéí áíáééÿøù êáëýðåññò ôññüðñò íá åñßóéù áñ÷åßá.

passwd

ÁëëÜæåé ôiö êùäéêü ÷ñPóôç óåò (P ôiö êùäéêü ÷ñPóôç ôiö root)

man hier

Ç óåëßåå man ãéá ôçí éåññáñ÷ßá áñ÷åßùí ôiö UNIX.

$\times$ **ñ**çóéüïðéÞóôå ðçí find áæá íá âññâþôå ðíi filename ðöii /usr P óå ûðiéï ððiðéåðÛëëäú ðið iá ðçí áiðiðéÞ

```
% find /usr -name "filename"
```

Íðiñáðbôá íá ÷ ñíçóëiðiðíéÞóâôá Ýíá ÷ áñâéôÞñá * óáí iâôá ÷ áñâéôÞñá óóí "filename" (óí iðibí éá ðñÝðâé íá áßíáé íÝóá óá æéðëÜ åeoáâùâéÜ) Áí ðâbôá óóçí find íá þÜíâé óóí / áíôþ æáá öí /usr éá þÜíâé æáá öí áñ÷åßí (Þ óá áñ÷åßá) óá üeá óá áriñâáÜ óóôôÞíâôá áñ÷åßúr, óóïðâñééââáñíÝíïo éáé öíõ CDROM Þ óíõ DOS partition.

8 Åðüìåíá Âþìáôá

Ái áinþóðáð ói handbook eðuðuð ðíreyðið í (ísl. ueð áðeðið óa lndir éaða óa Üðða) áæá ói ðuðuð iðinið óð eðriðið ía áðeðið óa óðið Póða ports áðu ói CDROM, áði aðiðið eðuðið ðiðið aðiðið aðiðið:

```
# cp -R /cdrom/ports/comm/kermit /usr/local
```

Índí Ó údú a Ódú éá ÓñÍdåé Ýíád eá ÓdÜeíäid /usr/local/kermit íá Ý÷åé óá Bæéá áñ÷åßá Óið Ý÷åé i eá ÓdÜeíäid kermit óðí CDROM.

Óóôåñá, áçíëîñäPóôå Ýíá éåôÜëiäi /usr/ports/distfiles áí áåí ôôÜñ÷åé Päç, ÷ñçóëiiðiéþíôå ôçí áîôïëP
mkdir. ïåôÜ åéÝâôå ôíí éåôÜëiäi /cdrom/ports/distfiles áéá Ýíá áñ÷åßi iå üññâ ðïò íå ååß÷åé ôûôé åßíåé ôí
port ðïò èÝéåôå. ÁíôéññÜøôå áôôü ôí áñ :åßi ôóíí éåôÜëiäi /usr/ports/distfiles (ôå ðññöôåðåôå åâëúôåéò
iðïñåßôå íå ðññæåßôåðå áôôü ôí áßìà, aöiy ôí FreeBSD èá ôí êÜñåé åéå åóÜò). Óôçí ðåññbðôùóç ôíõ kermit, ååí
ôôÜñ÷åé êíñðiëi distfile.

Faóidéir a ghearrúadh iá iad óidí éadaí Uealair /usr/local/kermit díos Y-á-dé óir aín-dáibí Makefile. Ón Y-á-dé óis aistíreap.

```
# make all install
```

ÊáôÜ ôc áéÜñêåéá áôðòPò ôcò áéåäééåóBåó, ôi port èá ÷ñçóéiiðiéPòåé FTP áéá íá ðÜñåé iðiéåäPðiòå óôiðéåóíÝíá áñ÷åßá ôiò ÷ñåéÜæiiôåé êåé åáií ôå åñBóéåé ôöi CDROM P ôöiií éåôÜëiäi /usr/ports/distfiles. Áí åáiÝ÷åôå ñôðièBóåé ïÜðiéá óýíååöc iå åßéôòi åüüíå åéå åái ôðÜñ÷åé ïÜðiéí áñ÷åßí ðiò ôi port ÷ñåéÜæååé ôöi /cdrom/ports/distfiles, èå ðñÝðåé íá ðÜñåôå ôi áñ÷åßí ðiò èåßðåé ÷ñçóéiiðiépíòå ïÜðiéí Üëei iç÷Üíçíå êåé íá ôi áîôéåñÜøåôå ôöiií éåôÜëiäi /usr/ports/distfiles iå êÜðiéá åéóéÝóôå P ÷ñçóéiiðiépíòå ôi DOS partition óåo. ÄéåáÜóôå ôi Makefile (iå ôçí åiôïP cat P ôçí more P ôçí view) åéå íá åñâñBôå ðiò íá ðÜôå (ôi êôññBùò iÝñò åéåññPò) åéå íá ðÜñåôå ôi áñ÷åßí åéå ðiéí üññíå Ý÷åé. Ôi üññíÜ ðiò èå ôi áééÜñiòi óôiPèùò ôå

ðñïïñÜììåôá ôöi DOS, êáé iåôÜ èá ðñÝðåé üöáí ôi áíöéäñÜøåôå ôöi /usr/ports/distfiles íá ôi iåôïmñÜóåôå (iå ðçí áíöiëP mv) ôöi áñ÷éü ôöi ümñlå þöôå íá iöññåß íá åñâæåß. (×ñçóéiïðiéÞoôå binary iåöåöiñÝö!) Ôüöå åðéööñÝøå ôöií êáöÜëiäi /usr/local/kermi, åñâßôå ôöií êáöÜëiäi iå ôi Makefile, êáé äþöôå make all install ðÜëé.

ÊÜöé Üëëi ðiö ãßíåôåé iå ôá ports êáé ôá ðäéÝôå ååéåèßöôåíöåé åßíåé üöé êÜðiëi Üëëi ðñüäñâiá ÷ñâéÜæåôåé. Áí ç ååéåôÜöåôç ôöåíåðPöåé iå Ýíá iÞrïöiá “can't find unzip” P iöéäÞðiôå, èá ðñÝðåé íá ååéåôåôðPöåôå ôi ðäéÝöi P ôi port ôiö unzip ðñéí ôöif ÷ßöåôå.

Áöiy ååéåôåôåéåß, äþöôå ôçí áíöiëP rehash êáé íá êÜíåôå ôi FreeBSD íá iáíáöÜììåôá ðiö åßíåé ôöi path êáé íá iÝñâé üöé ôöDÜñ÷åé êÜðiö åêåß. (Áí åéá ðiëeÜ ðñïïñÜììåôå ðiö êÜíåôå whereis P which, åéá íá åñâßôå ôå ðiëi êáöÜëiäi ôiö path åßíåé, åëÝðåôå lçíýiåôå eÜëiôö “path not found”, åßíåé êáëP éäÝá íá ðñiöéÜYöåôå ôiöö ðäöåéüöåíöö ôöi path ðiö ðäñéÝ÷åé ôi .cshrc ôöií áñ÷éü ôáö êáöÜëiäi. Òiö path ôöi UNIX êÜíåé ôçí þæéå åiöéåéÜ ðiö êÜíåé êáé ôöi DOS, iüñi ðiö i ðñÝ÷ii êáöÜëiäi ãai åßíåé (ôöiÞèùò) ôöi path åéá eÜëiôö åööÜëéååd. Áí ç åíöiëP ðiö eÝëåôå íá ôñÝìåôå åßíåé ôöií ôñÝ÷iiôå êáöÜëiäi, ðñÝðåé íá ãñÜøåôå ./ åéá íá åiöeÝøåé—÷ùñßò êåñü iåöÜ ôçí ðáyéå.)

×ñPóéiï åðßöçò åßíåé êáé ôi Netscape®. Iðiññåßôå íá ðÜñåôå ôçí ôåéåðôåßå ôiö Yéäiöç áðü ôií åîððçñÝöç FTP (ftp://ftp.netscape.com) ôiö. (Ôi Netscape áðåéôåb ôi X Window Óyöôöciá.) ÕðÜñ÷åé ðëÝíi êáé iéá Yéäiöç åéá ôi FreeBSD, åé åööü øÜñåôå êáëÜ, èá ôçí åñâßôå. ÁðëÜ ÷ñçóéiïðiéÞöåô ôçí áíöiëP gunzip filename êáé ôçí tar xvF filename ôöi áñ÷åßi, iåöåééiåßöôå ôi åéöåéÝöéii ôöií êáöÜëiäi /usr/local/bin P êÜðiëi Üëëi iÝñiò ðiö åÜæåôå ôå åéöåéÝöéiiÜ ôáö, ôñÝìåôå rehash, êáé ôüöå åÜëöå ôéö åiPö åíöiëÝö ôöi .cshrc áñ÷åßi ôöií áñ÷éü êáöÜëiäi êÜëå ÷ñPóöç P (ðeëi áðëÜ) ôöi áñ÷åßi /etc/csh.cshrc, ôi áñ÷åßi ñöèißöåùí ôöööÞiáöiò ôiö csh:

```
setenv XKEYSYMDB /usr/X11R6/lib/X11/XKeysymDB
setenv XNLSPATH /usr/X11R6/lib/X11/nls
```

Áööü ðöiëÜYöåé üöé ôi áñ÷åßi XKeysymDB êáé i êáöÜëiäiò nls ôöDÜñ÷iöi ôöi /usr/X11R6/lib/X11. Áí ååí ðÜñ÷iöi, åñâßôå ôiöö ëáé åÜëöå ôiöö åéåß.

Áí áñ÷éü ååéåôåôðPöåôå ôi Netscape óáí port ÷ñçóéiïðiéþiôå ðiö CDROM (P ðPñåôå ôi ðäéÝöi iÝöù FTP), içí åíöééåôåôðPöåôå ôi áñ÷åßi /usr/local/bin/netscape iå ôi iÝi åéöåéÝöéii ôiö Netscape. Ôi áñ÷åßi åööü åßíåéÝíá áñ÷åßi öëiéiy (shell script) ðiö ñöèißæåé ôéö iåöåâeçöÝö ðäñéåÜëëriöiò ðñéí ôñÝíåé ôi Netscape. Áíöß íá ôi åíöééåôåôðPöåôå, iåöiññÜöåôå ôi iÝi åéöåéÝöéii ôá netsscape.bin êáé åíöééåôåôðPöåôå ôi ðäëëü åéöåéÝöéii, ðiö åñßöéåôåé ôöi /usr/local/netscape/netscape.

9 Òi ÐåñéåÜëëií óöi ÍðiBí Åiöëåýåôå

I öëiéüö (shell) åßíåé ôi ðeëi óçíåíöéü iÝñiò ôiö ðåñéåÜëëiíò åñâåóßåò ôáö. Óöi DOS i ðäöçèéöiÝñiò öëiéüö åßíåé ôi command.com. I öëiéüö åßíåé åööüö ðiö iåñâåñÜæåé ôéö åíöiëÝö ðiö ãñÜøåôå ôçí ãññiP åíöiëþi, êáé åðééiëfùiåß iå ôi ððüëiëöi èåéöiññåéü öýööciá. Iðiññåßôå íá ãñÜøåôå áñ÷åßå åÝöiçö, óáí ôá áñ÷åßå åÝöiçö ðiö DOS: iéá óåéñÜ åðü åíöiëÝö ðiö eà ôñÝñiò ÷ùñßò ôçí åéëP óáö ðäññåìäiëþi.

Óöi FreeBSD ôöDÜñ÷iöi åyí ðñiååéåôåôöciÝñié öëiéiþ: ôi csh êáé ôi sh. Ôi csh åßíåé êáëü åéá íá êÜíåôå åiöëåéÜ ôçí ãññiP åíöiëþi, åëëÜ åéá áñ÷åßå åÝöiçö ðñiöéiÞöåô ôi sh (P ôi bash). Iðiññåßôå íá åñâßôå ðiëi öëiéü ôñÝ÷åöå åñÜöiññåôå echo \$SHELL.

I öëiéüö csh åßíåé åñêåöÜ êáëüö, åéëÜ i öëiéüö tcsh iðiññåß íá êÜíåé üöé êáé ôi csh êé åéüia ðåñéööüöåñå. Õðiööçñßæåé, åéá ðáñÜäåéåiá, ôçí áíÜëëçöç åíöiëþi åðü ôi éööiññéü iå ôá ååëÜëéå êáé åðååññååóßå ôùí åíöiëþi ðñéí ôñÝñiò. Õðiööçñßæåé ôçí åööüllåöç ôðiðëÞñùöç ôùí åíöiëþi êáé ôùí iññÜöùí ôùí áñ÷åßù iå ÷ñÞöç ôiö ðëÞêöñiö TAB (ôi csh ÷ñçóéiïðiéåß ôi Esc åéá ôiñ þæéi ôéiðü), êáé ðiööçñßæåé ôçí ãñÞäñç åíáééååP iåññåéüñå iå

Ôçí áîóïëþ cd -. Åßíáé, åðßóçð, ðïëý ðéí áýéëëí íá ñòèìßóåôå ôçí ðñïöñïðþ îòï õëëíý ïå ôï tcsch. Ôï tcsch Ý÷åé êé Üëëá ÷ñÞóéíá ÷ñâéôçñéôðéêÜ, ðïõ èá êÜñïòí ôç æùþ óáð áñéåôÜ ðéí áýéëç.

Åßíáé åýëïëí íá åãêáôáóôÞóåôå Ýíá êáéïíýñéí öëïéü óå ôñßá áÞìáôá:

1. ÅâæåðåôÞóðâ ðî öëïéü óáí port þ ðáðéÝðî, üðùð èá êÜíáðâ êáé áéá êÜðæá Üëeï ðâéÝðî. ×ñçóéïðiéÞóðâ ôçí åíðîëþ rehash êáé ôçí which tcsh (ðöñìëÝðiíðåð üöðc ôðÞíâðå ðî tcsh) áéá íá óéäiõñâððåðbôå üöðe åâæåðåôðÞèçêå.
  2. Óáí root, áéëÜíðâ ðî áñ÷åßí /etc/shells, ðññìðéÝðiíðåð iéá ãñâñìþ ðôði áñ÷åßí ìå ôíí êáéñýñéï öëïéü. Óå áðòðÞ ôçí ðåññßðòðúðc áðëÜ ðññìðéÝðoðâ iéá ãñâñìþ ðið eÝåé /usr/local/bin/tcsh êáé óþóðâ ðî áñ÷åßí. (ÊÜðiéá ports ìðiññåb íá ðî eÜíññið áðòðùðåð áðòðu áéá óáð.)
  3. ×ñçóéïðiéÞóðâ ôçí chsh åíðiðþ ãéá íá áéëÜíðâ ðî öëïéü óáð ôði tcsh iüñíéï, þ ãñÜðóðâ tcsh ôði prompt ãéá íá áéëÜíðâ ðññìðùñéïÜ ðî öëïéü óáð ÷ùññßò íá êÜíáðâ login íáíÜ.

ÓciáñBúóć: IòiññáB íá áßÍáé áåðéèßíäöñ íá áæéÜíâðå ðî öëíëéü ðîõ root óå êÜöé åéáäöññâðééü áðöü sh P csh óå êÜöùò ðáééüöðâñåò áéäüöåéò ðîõ FreeBSD éáé óå ðïëëÝò Üëëåò áéäüöåéò ðîõ UNIX. IòiññáB íá ìçí Y÷åðå Ýíá öëíëéü ðîõ íá äïöéåýåé üðáí ðî ÿóööçjá lâééíÞóåé óå éåðÜöðåóç áïüö ÷ñÞóôc (single user mode). Ç éyóç áßÍáé íá ÷ñçöéíñ ðïëéåßðå ðçí áïöíëP su -m áéá íá áßÍáðå root, ðîõ èá óåò áþóåé Yíá tcsh öëíëéü óáí root, áöý ðî ðïëëò áßÍáé í öëíëü áßÍáé Yñtiò ðîõ ðåñéåÜëëñíò. IòiññáBóå íá êÜíâðå lüíéïç leá óYöïéá áæéäap ðññöèÝöññóå óóï .tcshrc óåò leá óóïñüñðóç

```
alias su su -m
```

¼ôáí ôí t_{csh} îâééíÜåé, äéáåÜæåé ôí áñ÷åßí /etc/csh.cshrc êáé ýóôåñá ôí /etc/csh.login, üðùò ëÜíåé êáé ôí csh. Åðßóçò äéáåÜæåé áðü öíí áñ÷éü óåò éåðÜëïä ôí áñ÷åßí .login êáèþò êáé ôí áñ÷åßí .cshrc åðßóçò, åêôùò êé áí ððÜñ÷åé ôí áñ÷åßí .t_{cshrc}. Áðöù iðññåßóå íá ôí ööéÜíåôå, áíöéñåÜöïíôå ôí áñ÷åßí .cshrc ôóï .t_{cshrc}.

```
set prompt = "%h %t %~ %# "
```

Áðóðu ìðiñnáß ía ðÜåé óði ßæéi ìÝñiò ðiò ðoðÜñ ÷ áé ç ðáééÜ set prompt ãñáiiP áí ðoðÜñ ÷ áé, P êÜôúu áðü òcí "if(\$?prompt) then" áí ááí ðoðÜñ ÷ áé. Ílôáðoñ Ýþóða òcí ðáééÜ óá ð÷üééi, þþóða ía ìðiñnáßþóða ía áðéóðoñ Ýþóða óði ðáééü óáð prompt áí ói ðñiðéi Úðóð. Ící iâ ÷ Úðóða ðóðcí éâéññéa ãñáiiP ðá éâí Ü éâé óá áéóða ñééÜ. Ílôáðoñ ía ðiò tcsh íf ðâða ñéa ðiò tcshrc ãñÜlðiðoð source tcshrc

10 ÄéÜöïñá

Óáí root, iðiñâþôá íá áðiñöðia Ýóåôá óií CDROM iå ócí áiðiøþ /sbin/umount /cdrom, íá âaÜéåôá óií áßóëi áðü óií iæcäú, íá âaÜéåôá Ýíá êáéiñýñei ééá íá óií óðia Ýóåôá iå ócí áiðiøþ /sbin/mount cd9660 /dev/cd0a /cdrom

ðóðiè Ýóíðoáð üðé cd0a ábíráé öi ümíá ðóçò ðóðéåðÞð öið iæçaiý CDROM. Íe ðeí ðñúðöðåðåð áðæüúðåéð öið FreeBSD óáð áðÞñið íá ðóðíäÝóåðá öi CDROM añÜðiðoáð áðëÜ /sbin/mount /cdrom.

Öi live óýóðiciá—öi áâýôðaní CDROM áðü öiðö áðþóðiò áâæáð Úðóðáðóçò öið FreeBSD—lðriñðá ía óðiaðb ÷ ñþóðeií ái Ý ÷ áðað ðâñeiñéöi Ýñi ÷ þñi. Öi óðe öððÜñ ÷ áé óði live óýóðiciá áæáð Ýñâðé áðü Ýéññóç ðá Ýéññóç. lðriñðabða ía æriði Úðóða ía ðâñiðabða áéññá áéáé ððáé ÷ íßæá áðü öi CDROM. Áððü áððáéðab Ía ÷ ñçóðeiðið Þðóðað ðçí áiðiðP lndir, ðið áâæáð ðâñiðabða ía öi óýóðiciá X Window, áéá ía ðâñbða óða ðñriñð Üñiáða ðið ía ññiði ðá áððñáðbðóða áñ ÷ áðá, áéáðb áññðóðið ððáé óði óýóðiciá áñ ÷ áðáùi ðið /cdrom áððb áéá öi /usr áéá ðið ðiðið áððáëüññið ðið, ðið ðoð Þðèùò áññðóðið. Áéáð Úðóða ðçí man óðaðbða ðçí lndir ía man lndir.

11 Ôá Ó÷üëéÜ Óáò

Áí ÷ñcôéñü ðiéÞóåðå áðóðù öiñ iäçãü íá iå áñæéÝ öðñåñá íá iÝñù ðið aåí Þoáí áñêåðÜ óáðÞò éáé óé ðáñÝéåéþá öi ïðiñþi ðéðóðåýåðå üöé íá Ýðñåðå íá ðåñéÝ ÷åé, éé aéüìç ðüöí óáð aïÞèçóå. Íá åð ÷áñéóðÞóù öií Eugene W. Stark, êáéçåçðÞ ðçò áðéóðÞicò ðçò ðëçñiñiññééÞò óði SUNY-Stony Brook, êáé öií John Fieber aéá óá ðiéÜ ðið ðið iå aïÞèçóáí ðiéý.

Annelise Anderson, <andrsn@andrsn.stanford.edu>